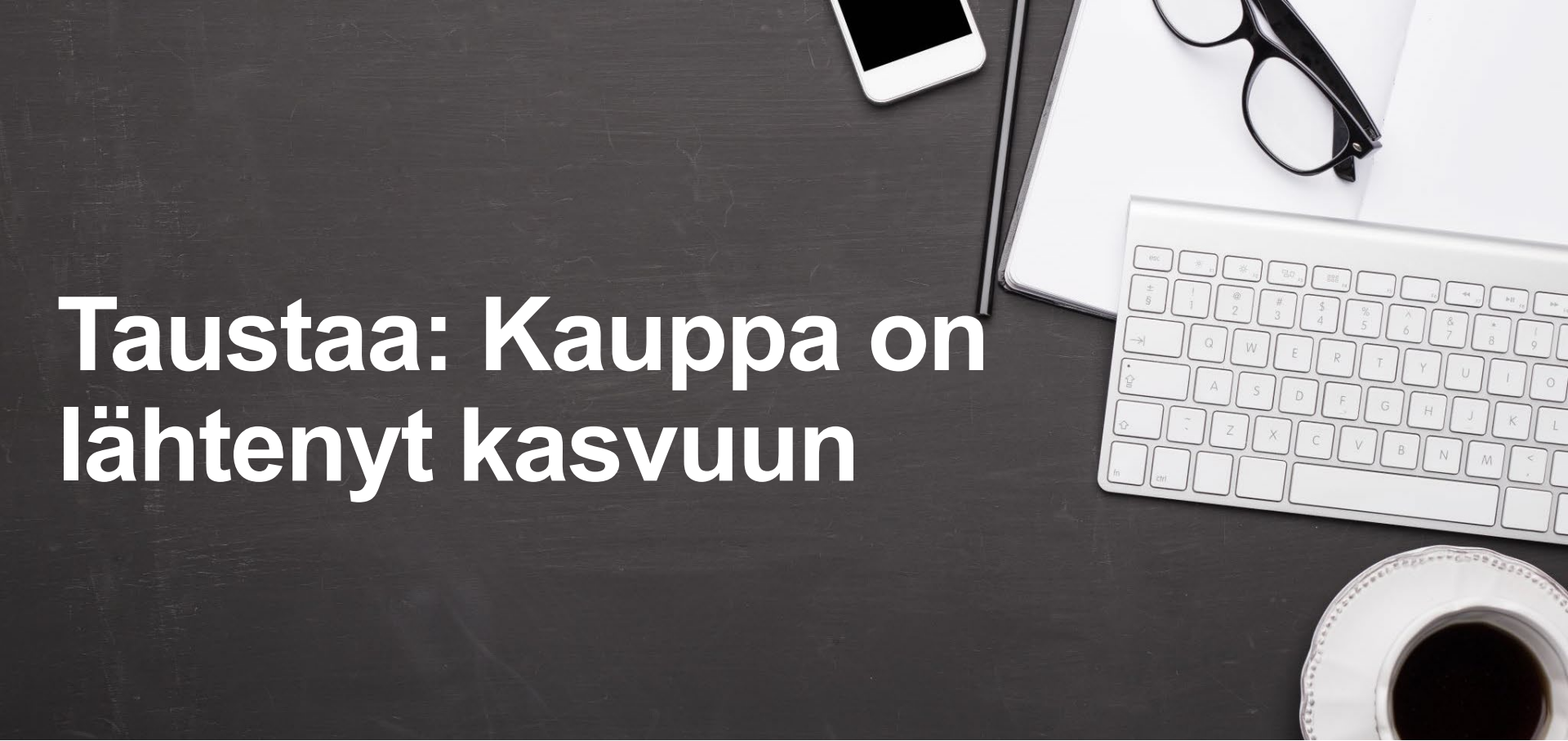


Ansio- ja arvonlisäverotuksen kiristysten vaikutus palkansaajan ostovoimaan

Jaana Kurjenoja

Pääekonomisti



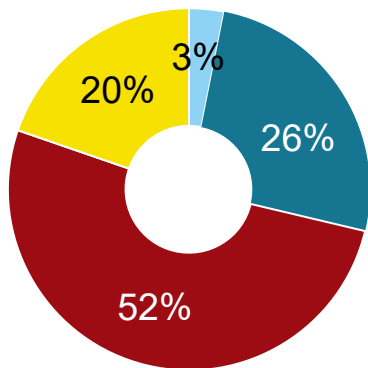
Taustaa: Kauppa on lähtenyt kasvuun

Taustaa: Yksityiset palvelut ovat Suomen kansantalouden tukijalka

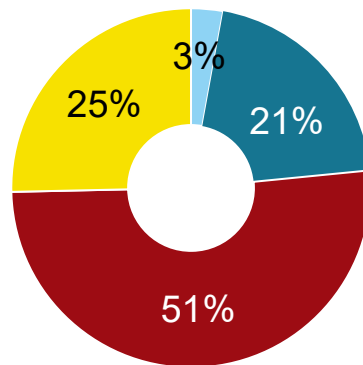
Osuudet bruttoarvonlisäyksestä (käyvin hinnoin) ja työllisyydestä 2025, %

Huom! Luvut pyöristetty lähimpään kokonaislukuun

**Osuus
bruttoarvonlisäyksestä**



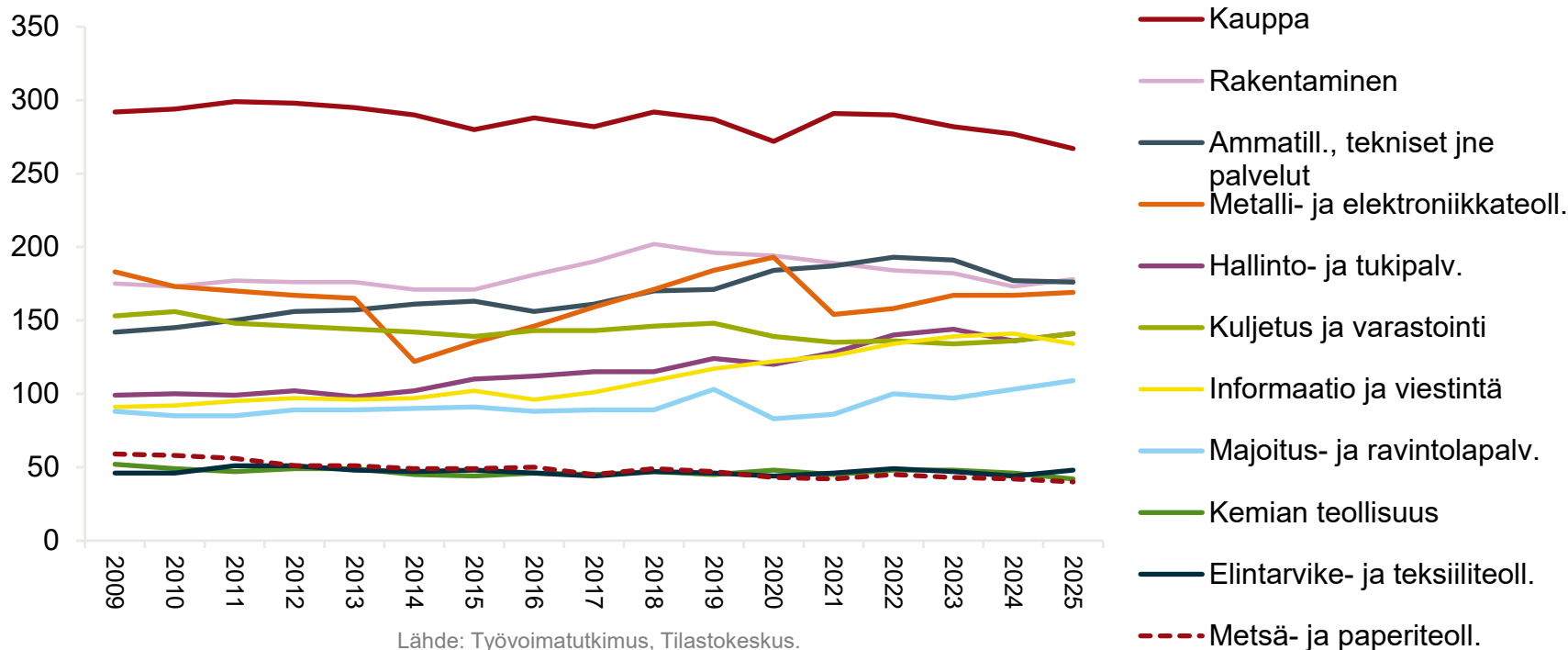
Osuus työllisistä



- Alkutuotanto
- Jalostus (teollisuus, rakentaminen, vesi- ja energiahuolto)
- Yksityiset palvelut
- Julkinen hallinto ja palvelut

Kauppa on elinkeinoelämän suurin työllistäjä

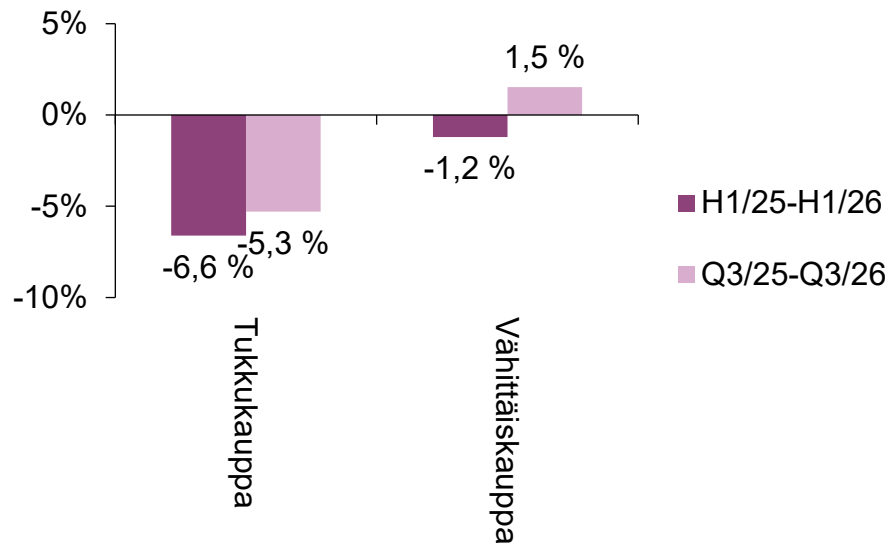
1 000 henkilöä



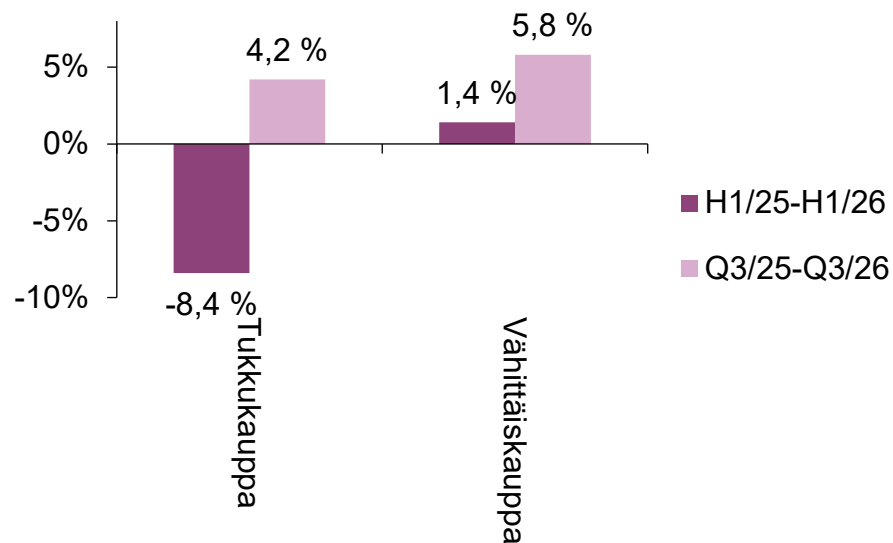
Työtuntien ja palkansaajien määrä on lähtenyt vähittäiskaupassa kasvuun

Kaupan palkansaajien ja palkansaajien tekemien työtuntien määrän vuosimuutos, %

Palkansaajien määrän vuosimuutos



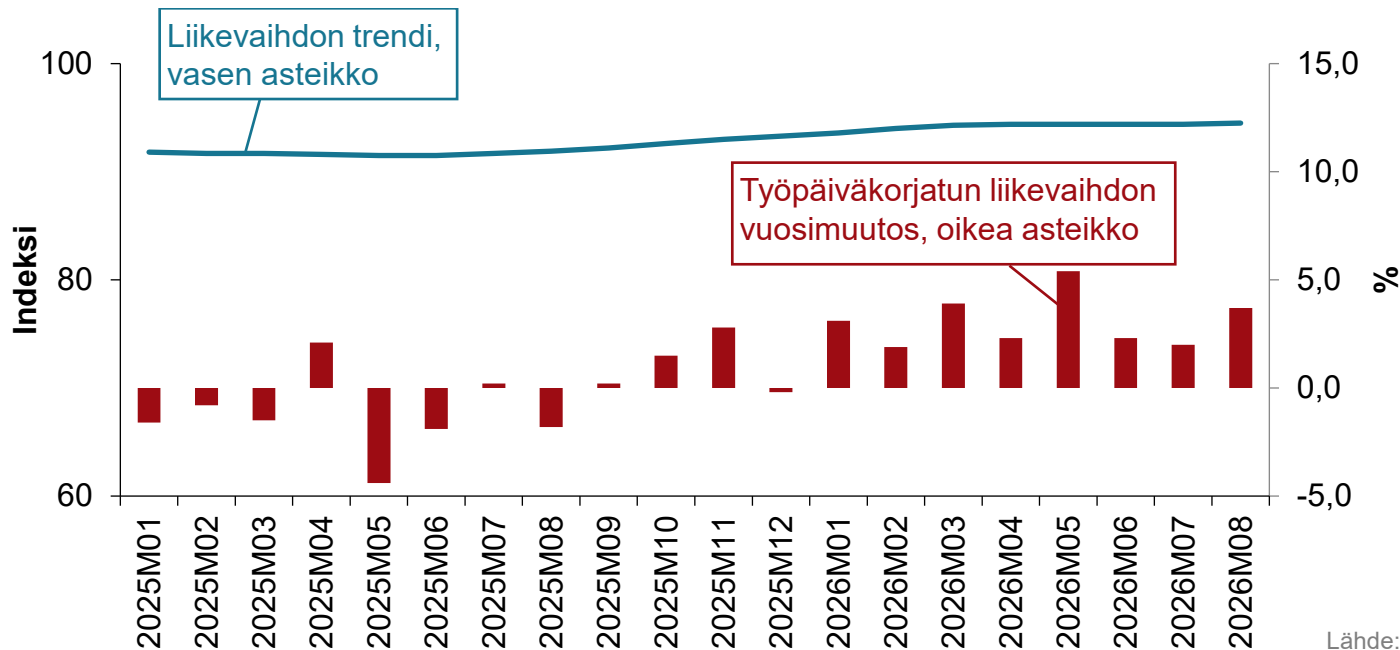
Palkansaajien työtuntien vuosimuutos



Vähittäiskaupan liikevaihto on kasvanut viime syyskuusta lähtien

Vähittäiskaupan liikevaihdon määrän¹ trendi (indeksi, vasen asteikko) ja kuukausittaisen työpäiväkorjatun liikevaihdon määrän¹ vuosimuutos (% , oikea asteikko)

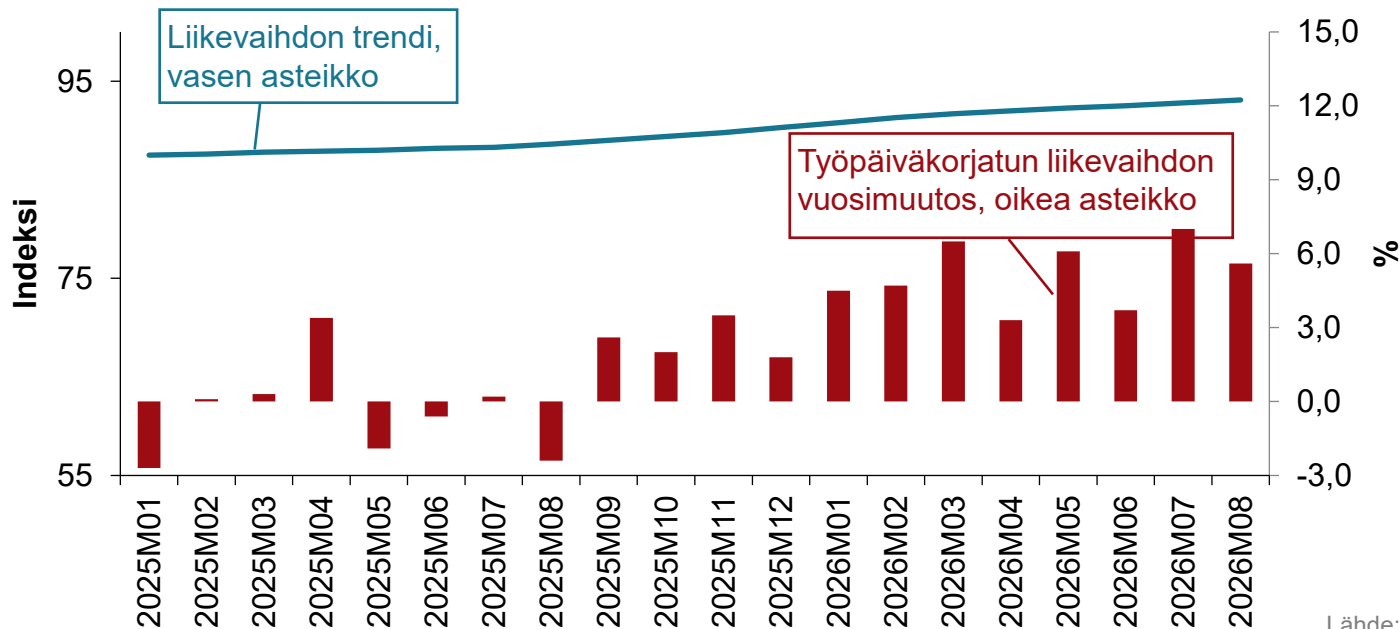
¹ Inflaatiosta puhdistettu liikevaihto.



Myös tukkukaupan liikevaihto on kasvanut viime syyskuusta lähtien

Tukkukaupan liikevaihdon määrän¹ trendi (indeksi, vasen asteikko) ja kuukausittaisen työpäiväkorjatun liikevaihdon määrän¹ vuosimuutos (% ,oikea asteikko)

¹ Inflaatiosta puhdistettu liikevaihto.



Tiivistelmä laskelmien tuloksista

Taustaa: Keskituloisten ostovoima on ratkaisevaa yksityiselle kulutukselle

- Keskituloisten palkansaajien ostovoima on ratkaisevaa ostovoimalle ja kotitalouksien kulutukselle.
- Siksi laskelmissa keskitytään keskituloisten, 4000-8000 euroa kuussa ansaitsevien palkansaajien ostovoiman muutoksiin. Vertailun vuoksi laskelmissa on mukana kuitenkin myös selvästi alle keskituloinen, 3000 euroa kuussa ansaitseva palkansaaja.
 - Vuonna 2025 kokoaikaisten työntekijöiden keskipalkka oli 4186 euroa kuukaudessa ja vuoden 2026 toisella neljänneksellä 4304 euroa. Yrityssektorilla keskipalkka vuonna 2025 oli 4329 euroa (Q2 2026 4454 euroa), valtionhallinnossa 4527 euroa (Q2 2026 4605 euroa) ja paikallishallinnossa 3787 euroa (Q2 2026 3904 euroa) (Tilastokeskus).
- Keskituloisia palkansaajia on noin 39 prosenttia ansiotuloveroja maksavista palkansaajista, ja he maksavat 53 prosenttia palkansaajien ansiotuloveroista (Verohallinto).
 - Vuoden 2024 verotilastojen tuloluokkien alarajat 45 000-95 000 euroa vuodessa vastaavat vuoden 2027 tasossa oheisten laskelmien 50 000-100 000 euron vuosipalkkoja vuoden 2027 tasossa (4000-8000 euron kuukausipalkkoja).

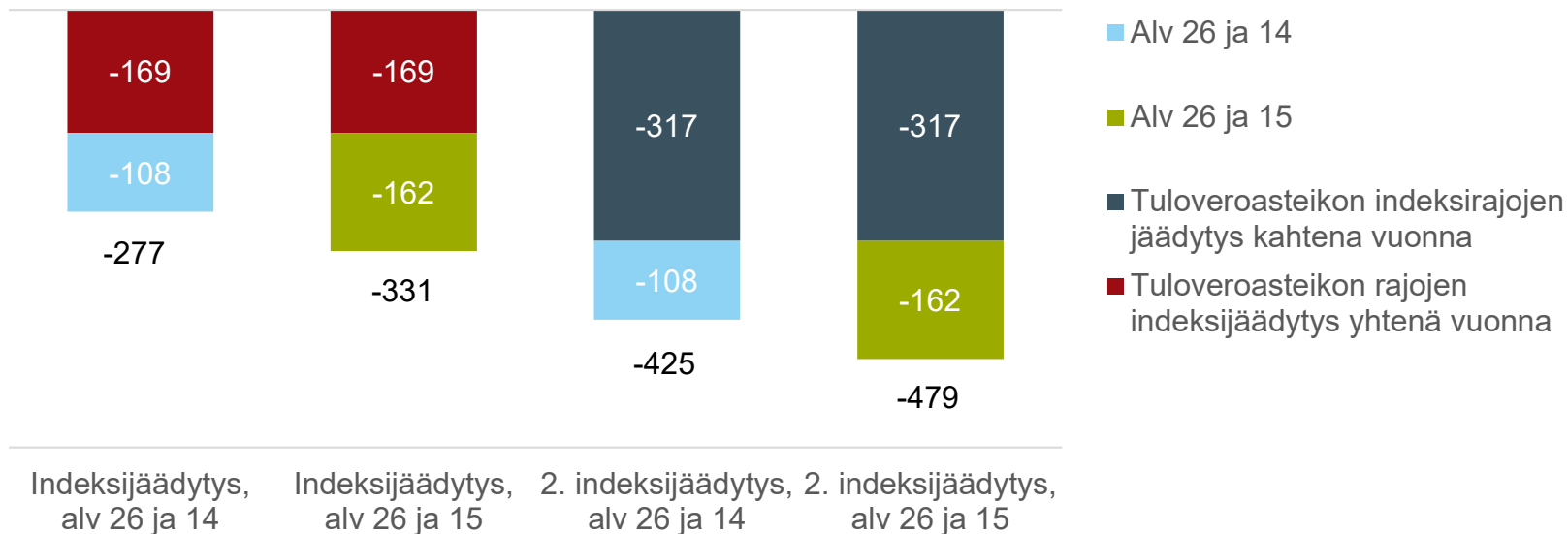
Tiivistelmä tuloksista 1/2

- Laskelmissa esitetään, miten julkisuudessa tai taustakeskusteluissa esillä olleet arvonlisäverotuksen kiristykset sekä pelkkä valtion tuloveroasteikon tulorajojen indeksijäädytys leikkaavat palkansaajien ostovoimaa.
- Palkansaajan verottoman ostovoiman kutistuminen on suurempaa kuin esimerkiksi joulusesongin tuoma lisääntyminen, jonka keskimääräinen kuluttaja ohjaa kotimaassa toimivaan kauppaan.
 - Vuonna 2025 joulusesonki lisäsi kotimaisen kaupan verotonta liikevaihtoa 135 euroa jokaista 15-85-vuotiasta suomalaista kohti.
- Jos sekä arvonlisäverotuksen alempaa, 13,5 prosentin kantaa että yleistä 25,5 prosentin kantaa nostetaan puolella prosenttiyksiköllä samalla, kun valtion tuloveroasteikon tulorajoihin tehdään yhdeksi vuodeksi indeksijäädytys, esimerkkilaskelmissa kokoaikaisten palkansaajien veroton ostovoima kutistuisi 210-410 euroa vuodessa.
 - Hieman alle talouden keskipalkan tienaaavan palkansaajan (kuukausipalkka 4000 euroa vuonna 2027) veroton ostovoima kutistuisi noin 280 euroa vuodessa, eli yli kaksi kertaa joulusesongin tuoman myynninlisän verran.
- Jos puolen prosenttiyksikön arvonlisäverokantojen kiristyksen lisäksi valtion tuloveroasteikon tulorajat jäädytettäisiin kahdeksi vuodeksi, kokoaikaisten palkansaajien veroton ostovoima kutistuisi noin 330-610 euroa vuodessa.
 - 4000 euron kuukausipalkalla veroton ostovoima kutistuisi noin 420 euroa vuodessa eli yli kolminkertaisesti joulusesongin tuoman myynninlisäyksen verran.

Tulo- ja arvonlisäverotuksen kiristysten vaikutus keskituloisen palkansaajan ostovoimaan

Veroperusteet ja nettopalkan veroton ostovoima on laskettu vuoden 2027 tasossa, €/v.
 Keskituloinen palkansaaja (50 000 €/v, 4000 €/kk)

Veronkiristysten jälkeisen verottoman ostovoiman ero vuoden 2027 tasoon



Arvonlisäverotuksen ja ansiotuloverotuksen kiristykset syövät keskituloisten ostovoimaa

Huom! Vaikutukset pyöristetty lähimpään 10 euroon.

Nettopalkan verojen jälkeisen ostovoiman ero vuoden 2027 ostovoimaan

**Uudet
arvonlisä-
verokannat**

**Bruttopalkka 37 500 €/ v,
3000 €/ kk**

**Bruttopalkka 50 000 €/ v,
4000 €/ kk**

**Bruttopalkka 75 000 €/ v,
6000 €/ kk**

**Bruttopalkka 100 000 €/ v,
8000 €/ kk**

	Tuloveroastei- kon indeksi- jäädytys ja alv:n kiristys	Tuloveroastei- kon indeksi- jäädytys kahtena vuonna ja alv:n kiristys	Tuloveroastei- kon indeksi- jäädytys ja alv:n kiristys	Tuloveroastei- kon indeksi- jäädytys kahtena vuonna ja alv:n kiristys	Tuloveroastei- kon indeksi- jäädytys ja alv:n kiristys	Tuloveroastei- kon indeksi- jäädytys kahtena vuonna ja alv:n kiristys	Tuloveroastei- kon indeksi- jäädytys ja alv:n kiristys	Tuloveroastei- kon indeksi- jäädytys kahtena vuonna ja alv:n kiristys
%	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi
26/ 14/ 10	-210	-330	-280	-425	-380	-580	-410	-610
26/ 15/ 10	-250	-370	-330	-480	-450	-650	-500	-700

Tiivistelmä tuloksista 2/2

- Toisen osion laskelmissa katsotaan, miten syyskuussa 2024 tehty arvonlisäverotuksen kiristys vaikutti palkansaajan ostovoimaan, kun ostovoimaa tarkastellaan vuoden 2027 tasossa.
 - Laskentaperusteet on esitetty tarkemmin myöhemmissä osioissa.
- Arvonlisäverotuksen kiristyminen kutisti palkansaajan verotonta ostovoimaa kaikilla tarkastelluilla tulotasoilla enemmän kuin joulusesongin tuoma lisämyynti, jonka keskimääräinen kuluttaja ohjaa kotimaassa toimivaan kauppaan.
 - Vuonna 2025 joulusesonki lisäsi kotimaisen kaupan verotonta liikevaihtoa 135 euroa jokaista 15-85-vuotiasta suomalaista kohti.
- Hieman alle keskituloinen, 4000 euroa kuussa ansaitseva palkansaaja menetti arvonlisäverotuksen kiristyksessä 270 euroa vuoden 2027 tasossa, eli kaksinkertaisesti joulun kauppaan tuoman lisäkulutuksen verran.

Vuoden 2024 arvonlisäverotuksen kiristämisen vaikutus 2027-tasossa

Vuoden 2024 arvonlisäverotuksen kiristys söi hieman alle keskituloisen palkansaajan ostovoimaa 270 euroa vuodessa (2027 tasossa), eli kaksi kertaa joulusesongin tuoman lisäkulutuksen verran.

Bruttopalkka 50 000 euroa/vuosi (4000 euroa/kk)
ja nettopalkka 36 510 euroa/vuosi (2921 euroa/kk)

Arvonlisäverokannat	Verollisen kulutuksen keskim. alv	Koko kulutuksen efektiivinen alv	Arvonlisäveron jälkeinen ostovoima vuoden 2027 tasossa	
			Verollinen ostovoima	Korotuksen vaikutus ostovoimaan
%	%	%	€/vuosi	€/vuosi
Vuoden 2024 alv-kannat (24/ 14/ 10) ja rakenne ennen 1.9.2024 tehtyä korotusta	20,6	15,2	31693	
Vuoden 2025 alv-kannat (25,5/ 14/ 10) ja rakenne	21,9	16,2	31420	-273

Ansiotuloverotuksen indeksijäädytykset ja arvonlisäverotuksen kiristykset

Laskelmien taustaa

- Seuraavien diojen laskelmilla esitetään, miten julkisuudessa tai taustakeskusteluissa esillä olleet arvonlisäverotuksen kiristykset sekä pelkkä valtion tuloveroasteikon tulo-rajajen indeksijäädytys leikkaavat palkansaajien ostovoimaa.
- Myös muut kulutukseen kohdistuvat verot, kuten erilaiset valmisteverot tai esimerkiksi sähkövero, tai kiinteistövero-otus vaikuttavat palkan ostovoimaan, mutta niiden mahdollisia muutoksia ei tässä tarkastella.
- Oletuksena on, että tuloverojen jälkeinen nettopalkka käytetään kokonaan kulutukseen.
- Laskelmissa esitetään kaksi julkisuudessa tai erilaisissa taustakeskusteluissa esille tullutta arvonlisäverotuksen kiristämisen mallia.
- Keskimääräinen arvonlisäveroprosentti on laskettu verollisen kulutuksen veropohjien painoilla.
- Koko kulutuksen efektiivinen arvonlisäveroprosentti on laskettu koko kulutuksesta, jossa on mukana myös arvonlisäverotonta kulutusta.

Laskelmien taustaa

- Tuloverot on laskettu syyskuussa 2026 hallituksen esityksessä julkaistuilla vuoden 2027 veroperusteilla. TyEL-, päiväraha- ja sairaanhoitomaksuissa on käytetty Valtiovarainministeriön ennustetta. Kunnallisveroprosenttina on käytetty vuoden 2026 kunnallisveroprosenttien keskiarvoa (Kuntaliitto). Tuloverot eivät sisällä kirkollisveroa.
 - Verolaskelmat sisältävät valtion tuloveron, Yle-veron, kunnallisveron sekä tulosidonnaiset, veroluontoiset sosiaalimaksut ja viran puolesta tehtävät vähennykset.
 - Työeläkemaksu on laskettu alle 53-vuotiaan työntekijän maksuperustein.
 - Tuloveroasteikon indeksijäädytykset on laskettu siten, että yhden vuoden indeksijäädytyksellä palataan vuoden 2026 asteikon rajoihin ja kahden vuoden indeksijäädytyksessä vuoden 2026 rajoja pienennetään noin 2,8 prosentilla. Indeksijäädytykset on tehty kaikkiin tuloveroasteikon rajoihin.
- Palkkaverot on laskettu kertomalla kuukausipalkka 12,5:lla. Tuloja tarkastellaan vuoden 2027 tasossa.

Valtion tuloveroasteikon indeksijäädytysten vaikutus nettopalkan verottomaan ostovoimaan

Keskimääräinen arvonlisäveroprosentti vuonna 2027: 21,8

Koko kulutuksen efektiivinen arvonlisäveroprosentti vuonna 2027: 16,1

Huom! Euromäärät on pyöristetty lähimpään kokonaislukuun, varsinaiset laskelmat on tehty tarkemmilla luvuilla

Tulotasot 2027	Nettopalkka 2027	Valtion tuloveroasteikon indeksijäädytys yhtenä vuonna		Valtion tuloveroasteikon indeksijäädytys kahtena vuonna	
		Nettopalkan ero vuoteen 2027	Verottoman ostovoiman ero vuoteen 2027	Nettopalkan ero vuoteen 2027	Verottoman ostovoiman ero vuoteen 2027
€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi
37 500	29862	-137	-118	-277	-238
50 000	36510	-196	-169	-368	-317
75 000	48971	-268	-231	-500	-431
100 000	61231	-268	-231	-500	-431

Arvonlisäverotuksen kiristysten vaikutus nettopalkan verottomaan ostovoimaan

Bruttopalkka 37 500 euroa/vuosi (3000 euroa/kk) ja nettopalkka 29 862 euroa/vuosi (2389) euroa/kk).

Huom! Euromäärät on pyöristetty lähimpään kokonaislukuun, varsinaiset laskelmat on tehty tarkemmilla luvuilla.

Arvonlisä- verokannat	Verollisen kulutuksen keskimääräi- nen alv	Koko kulu- tuksen efek- tiivinen alv	Alv:n korotuksen vaikutus	Tuloveroasteikon indeksijäädytyksen ja alv:n korotuksen jälkeisen ostovoiman ero vuoteen 2027	Kahden tuloveroasteikon indeksijäädytyksen ja alv:n korotuksen jälkeisen ostovoiman ero vuoteen 2027
%	%	%	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi
26/ 14/ 10	22,3	16,5	-88	-206	-326
26/ 15/ 10	22,6	16,7	-132	-250	-370

Arvonlisäverotuksen kiristytksen vaikutus nettopalkan ostovoimaan

Bruttopalkka 50 000 euroa/vuosi (4000 euroa/kk) ja nettopalkka 36 510 euroa/vuosi (2921 euroa/kk).
Huom! Euromäärät on pyöristetty lähimpään kokonaislukuun, varsinaiset laskelmat on tehty tarkemmilla luvuilla.

Arvonlisä- verokannat	Verollisen kulutuksen keskimääräi- nen alv	Koko kulu- tuksen efek- tiivinen alv	Alv:n korotuksen vaikutus	Tuloveroasteikon indeksijäädytyksen ja alv:n korotuksen jälkeisen ostovoiman ero vuoteen 2027	Kahden tuloveroasteikon indeksijäädytyksen ja alv:n korotuksen jälkeisen ostovoiman ero vuoteen 2027
%	%	%	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi
26/ 14/ 10	22,3	16,5	-108	-277	-425
26/ 15/ 10	22,6	16,7	-162	-331	-479

Arvonlisäverotuksen kiristyksen vaikutus nettopalkan ostovoimaan

Bruttopalkka 75 000 euroa/vuosi (6000 euroa/kk) ja nettopalkka 48 971 euroa/vuosi (3918 euroa/kk).
Huom! Euromäärät on pyöristetty lähimpään kokonaislukuun, varsinaiset laskelmat on tehty tarkemmilla luvuilla.

Arvonlisä- verokannat	Verollisen kulutuksen keskimääräi- nen alv	Koko kulu- tuksen efek- tiivinen alv	Alv:n korotuksen vaikutus	Tuloveroasteikon indeksijäädytyksen ja alv:n korotuksen jälkeisen ostovoiman ero vuoteen 2027	Kahden tuloveroasteikon indeksijäädytyksen ja alv:n korotuksen jälkeisen ostovoiman ero vuoteen 2027
%	%	%	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi
26/ 14/ 10	22,3	16,5	-145	-376	-576
26/ 15/ 10	22,6	16,7	-217	-448	-648

Arvonlisäverotuksen kiristytksen vaikutus nettopalkan ostovoimaan

Bruttopalkka 100 000 euroa/vuosi (8000 euroa/kk) ja nettopalkka 61 231 euroa/vuosi (4898 euroa/kk).

Huom! Euromäärät on pyöristetty lähimpään kokonaislukuun, varsinaiset laskelmat on tehty tarkemmilla luvuilla.

Arvonlisä- verokannat	Verollisen kulutuksen keskimääräi- nen alv	Koko kulu- tuksen efek- tiivinen alv	Alv:n korotuksen vaikutus	Tuloveroasteikon indeksijäädytyksen ja alv:n korotuksen jälkeisen ostovoiman ero vuoteen 2027	Kahden tuloveroasteikon indeksijäädytyksen ja alv:n korotuksen jälkeisen ostovoiman ero vuoteen 2027
%	%	%	€/vuosi	€/vuosi	€/vuosi
26/ 14/ 10	22,3	16,5	-181	-412	-612
26/ 15/ 10	22,6	16,7	-271	-502	-702

Syyskuun 2024 arvonlisäverotuksen kiristyksen vaikutus ostovoimaan

Laskelmien taustaa

- Seuraavien diojen laskelmilla esitetään 1.9.2024 arvonlisäverotuksen kiristysten vaikutus nettopalkan ostovoimaan vuoden 2027 tasossa.
 - Arvonlisäverotuksen kiristystä, jossa yleinen kanta nousi 24:stä 25,5 prosenttiin ja pääosa alimman kannan hyödykkeistä nousi 14 prosentin kantaan, verrataan ennen syyskuuta 2024 olleeseen arvonlisäverotuksen rakenteeseen.
 - Keskimääräinen arvonlisäveroprosentti on laskettu verollisen kulutuksen veropohjien painoilla.
- Koko kulutuksen efektiivinen arvonlisäveroprosentti on laskettu koko kulutuksesta, jossa on mukana myös arvonlisäverotonta kulutusta.
- Palkkaverot on laskettu kertomalla kuukausipalkka 12,5:lla. Oletuksena on, että tuloverojen jälkeinen nettopalkka käytetään kokonaan kulutukseen.
- Tuloverot on laskettu syyskuussa 2026 hallituksen esityksessä julkaistuilla vuoden 2027 veroperusteilla. TyEL-, päiväraha- ja sairaanhoitomaksuissa on käytetty Valtiovarainministeriön ennustetta. Kunnallisveroprosenttina on käytetty vuoden 2026 kunnallisveroprosenttien keskiarvoa (Kuntaliitto). Tuloverot eivät sisällä kirkollisveroa.
 - Verolaskelmat sisältävät valtion tuloveron, Yle-veron, kunnallisveron sekä tulosidonnaiset, veroluontoiset sosiaalimaksut ja viran puolesta tehtävät vähennykset. Työeläkemaksu on laskettu alle 53-vuotiaan työntekijän maksuperustein.

Bruttopalkka 37 500 euroa/vuosi (3000 euroa/kk) ja nettopalkka 29 862 euroa/vuosi (2389) euroa/kk)*

* Otsikon nettopalkat on pyöristetty lähimpään kokonaislukuun

Arvonlisäverokannat	Verollisen kulutuksen keskimääräinen alv	Koko kulutuksen efektiivinen alv	Arvonlisäveron jälkeinen ostovoima vuoden 2027 tasossa	
			Veroton ostovoima	Korotuksen vaikutus ostovoimaan
%	%	%	€/vuosi	€/vuosi
Vuoden 2024 alv-kannat (24/ 14/ 10) ja rakenne ennen 1.9.2024 tehtyä korotusta	20,6	15,2	25922	
Vuoden 2025 alv-kannat (25,5/ 14/ 10) ja rakenne	21,9	16,2	25699	-223

Bruttopalkka 50 000 euroa/vuosi (4000 euroa/kk) ja nettopalkka 36 510 euroa/vuosi (2921 euroa/kk)

* Otsikon nettopalkat on pyöristetty lähimpään kokonaislukuun

Arvonlisäverokannat	Verollisen kulutuksen keskimääräinen alv	Koko kulutuksen efektiivinen alv	Arvonlisäveron jälkeinen ostovoima vuoden 2027 tasossa	
			Veroton ostovoima	Korotuksen vaikutus ostovoimaan
%	%	%	€/vuosi	€/vuosi
Vuoden 2024 alv-kannat (24/ 14/ 10) ja rakenne ennen 1.9.2024 tehtyä korotusta	20,6	15,2	31693	
Vuoden 2025 alv-kannat (25,5/ 14/ 10) ja rakenne	21,9	16,2	31420	-273

Bruttopalkka 75 000 euroa/vuosi (6000 euroa/kk) ja nettopalkka 48 971 euroa/vuosi (3918 euroa/kk)

* Otsikon nettopalkat on pyöristetty lähimpään kokonaislukuun

Arvonlisäverokannat	Verollisen kulutuksen keskimääräinen alv	Koko kulutuksen efektiivinen alv	Arvonlisäveron jälkeinen ostovoima vuoden 2027 tasossa	
			Veroton ostovoima	Korotuksen vaikutus ostovoimaan
%	%	%	€/vuosi	€/vuosi
Vuoden 2024 alv-kannat (24/ 14/ 10) ja rakenne ennen 1.9.2024 tehtyä korotusta	20,6	15,2	42510	
Vuoden 2025 alv-kannat (25,5/ 14/ 10) ja rakenne	21,9	16,2	42144	-366

Bruttopalkka 100 000 euroa/vuosi (8000 euroa/kk) ja nettopalkka 61 231 euroa/vuosi (4898 euroa/kk)

* Otsikon nettopalkat on pyöristetty lähimpään kokonaislukuun

Arvonlisäverokannat	Verollisen kulutuksen keskimääräinen alv	Koko kulutuksen efektiivinen alv	Arvonlisäveron jälkeinen ostovoima vuoden 2027 tasossa	
			Veroton ostovoima	Korotuksen vaikutus ostovoimaan
%	%	%	€/vuosi	€/vuosi
Vuoden 2024 alv-kannat (24/ 14/ 10) ja rakenne ennen 1.9.2024 tehtyä korotusta	20,6	15,2	53152	
Vuoden 2025 alv-kannat (25,5/ 14/ 10) ja rakenne	21,9	16,2	52694	-458